

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 280/2021-78

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **mesta Košice**, Trieda SNP 48A, Košice, IČO 00 691 135, zastúpeného advokátskou kanceláriou doc. JUDr. Jozef Tekeli, PhD. & Associates, s. r. o., Hlavná 25, Košice, v mene ktorej koná konateľ a advokát doc. JUDr. Jozef Tekeli, PhD., proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 17 Ek 892/2019 z 13. februára 2020 takto

r o z h o d o l :

Konanie **z a s t a v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa svojou ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 17 Ek 892/2019 z 13. februára 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“), ktoré navrhuje zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že na návrh obchodnej spoločnosti ██████████ (ďalej len „oprávnená“) sa na okresnom súde viedlo proti sťažovateľovi exekučné konanie na vymożenie nepeňazného nároku vyplývajúceho z uznesenia Okresného súdu Košice II č. k. 35 Cb 32/2019-710 z 20. mája 2019 [v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 Cob 114/2019 z 24. októbra 2019 (ďalej len „exekučný titul“)], ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie upravujúce pomery medzi oprávnenou a sťažovateľom. V zmysle nariadeného neodkladného opatrenia mal mať sťažovateľ povinnosť poskytovať oprávnenej súčinnosť pri prevádzkovaní verejných platených parkovísk a výbere parkovného na území mesta Košice v zmysle nájomnej zmluvy č. 2012001646 z 30. júla 2012 v znení jej neskorších dodatkov (ďalej len „nájomná zmluva“), a to do času skončenia uvedenej nájomnej zmluvy (t. j. do 31. júla 2022) alebo do právoplatnosti prípadného súdneho rozhodnutia, ktoré by konštatovalo neplatnosť

nájomnej zmluvy. Ďalej súd týmto neodkladným opatrením uložil sťažovateľovi povinnosť zdržať sa konania, ktoré by oprávnenej znemožnilo, sťažilo alebo ju obmedzilo v plnení zmluvných povinností a uplatňovaní práv podľa nájomnej zmluvy, a zdržať sa dispozície s majetkom oprávnenej.

3. Okresný súd uznesením č. k. 17 Ek 892/2019 z 13. novembra 2019 vydaným vyšším súdnym úradníkom zamietol návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie podľa § 611 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), pretože neuviedol ani nepreukázal skutočnosti, ktoré by nastali po vzniku exekučného titulu a nepreukázal ani dôvod na zastavenie exekúcie v zmysle § 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku. Sťažnosť sťažovateľa proti tomuto uzneseniu okresný súd napadnutým uznesením zamietol.

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vyjadruje presvedčenie, že rozhodnutím sudcu okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, boli porušené jeho práva, a navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, okresnému súdu zakázal pokračovať v porušovaní sťažovateľom označených práv, napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.

5. Sťažovateľ zároveň žiadal, aby ústavný súd v súlade s § 129 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia. Ústavný súd tomuto návrhu vyhovel a uznesením č. k. I. ÚS 280/2021 z 13. júla 2021 odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia v spojení s uznesením okresného súdu č. k. 17 Ek 892/2019 z 13. novembra 2019, a to do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľa.

6. V priebehu exekučného konania doručil sťažovateľ okresnému súdu v poradí druhý návrh na zastavenie exekúcie, v ktorom poukázal na časovú ohraničenosť exekučného titulu a na to, že medzitémnym rozsudkom Okresného súdu Košice I č. k. 30 Cb 120/2018-351 zo 16. októbra 2019 v spojení s opravným uznesením bola konštatovaná neplatnosť nájomnej zmluvy, pričom uvedený rozsudok bol potvrdený rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 Cob 65/2022-1109 z 22. júna 2022. Medzitémny rozsudok nadobudol právoplatnosť 29. júla 2022. Okrem toho poukázal na to, že nájomná zmluva (v teoretickom prípade jej platnosti) bola dohodnutá na dobu určitú a trvala do 31. júla 2022. S ohľadom na to tvrdil, že nastali podmienky definované v neodkladnom opatrení a vymedzujúce jeho účinnosť (t. j. účinnosť exekučného titulu) v trvaní buď (1) do skončenia nájomnej zmluvy, alebo (2) do určenia neplatnosti nájomnej zmluvy. Splnením ustanovenej podmienky (2) a fakticky aj naplnením podmienky (1) nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku.

7. Ústavný súd vlastnou činnosťou zistil, že okresný súd uznesením č. k. 17 Ek 892/2019 z 13. decembra 2022 (právoplatným 29. decembra 2022) rozhodol o návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie tak, že mu vyhovel a zastavil exekúciu podľa § 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku; súčasne rozhodol o trovách konania. Konštatoval, že exekučný titul bol časovo obmedzený do právoplatnosti prípadného súdneho rozhodnutia, ktoré by konštatovalo neplatnosť

nájomnej zmluvy, pričom bolo preukázané, že táto situácia nastala. Absolútne neplatná zmluva nezakladá žiadne práva ani povinnosti zmluvných strán. Keďže uplynul čas, na ktorý bolo neodkladné opatrenie nariadené, došlo k jeho zániku *ex lege*. Strata účinnosti exekučného titulu v exekučnom konaní je dôvodom na zastavenie exekúcie.

II.

Posúdenie vecí ústavným súdom

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením okresného súdu, ktorým bol zamietnutý (pôvodný) návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie.

9. Z pohľadu konania a rozhodovania o ústavnej sťažnosti bolo podstatným zistenie, že exekučné konanie, v ktorom bolo vydané napadnuté uznesenie zamietajúce návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie, bolo medzičasom právoplatne zastavené. Z uvedeného vyplýva, že napadnuté uznesenie okresného súdu už nemôže vo sfére subjektívneho právneho postavenia sťažovateľa viac vyvolávať žiadne právne účinky.

10. Keďže zákon o ústavnom súde v ustanoveniach upravujúcich konanie o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy (§ 122 až § 135) bližšie neupravuje dôsledky, ktoré nastali pominutím účinkov ústavnou sťažnosťou napadnutého rozhodnutia, bolo nevyhnutné primerane na vec aplikovať ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

11. Zákon o ústavnom súde v § 62 predpokladá, že popri v ňom obsiahnutých procesných normách (*lex specialis*) sa na konanie pred ústavným súdom primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku ako *lex generalis*. Primeranosť ich použitia možno vnímať ako oprávnenie ústavného súdu postupovať podľa konkrétneho ustanovenia Civilného sporového poriadku vtedy, ak sa ocitne v obdobnej procesnej situácii ako všeobecný súd. Termín „primerane“ pritom treba vykladať tak, aby boli rešpektované špecifické procesné situácie, ktoré v rozhodovacej činnosti ústavného súdu môžu nastať. Pokiaľ ide o skúmanie procesných podmienok, ústavný súd je rovnako ako všeobecný súd kedykoľvek počas konania povinný prihliadať na to, či sú splnené. Ak ústavný súd zistí naplnenie neodstrániteľnej podmienky konania pred ústavným súdom, konanie o ústavnej sťažnosti zastaví podľa § 161 ods. 2 CSP (m. m. III. ÚS 202/02, I. ÚS 351/08, I. ÚS 148/2011, I. ÚS 634/2022).

12. Civilný sporový poriadok síce neobsahuje priamo špecifickú podmienku konania o možnosti jeho zastavenia pre odpadnutie predmetu sporu [na rozdiel od § 99 písm. g) Správneho súdneho poriadku], avšak zo špecifického zmyslu a účelu konania o ústavnej sťažnosti pre namietané porušenie základných práv a slobôd rozhodnutím všeobecného súdu možno podľa názoru ústavného súdu vyvodiť, že v aktuálne prejednávanej veci boli existencia takéhoto rozhodnutia, resp. trvanie jeho účinkov v právnej sfére sťažovateľa nevyhnutnou procesnou podmienkou konania a rozhodovania ústavného súdu v tomto type konania (pozri čl. 127 ústavy; § 122 zákona o ústavnom súde). Zistenie ústavného súdu o tom, že exekučné konanie bolo právoplatne zastavené, predstavuje neodstrániteľný nedostatok v podmienkach konania, pretože sa tým (aj bez formálneho zrušenia napadnutého uznesenia) fakticky dosiahol cieľ, ktorý sťažovateľ sledoval podanou ústavnou sťažnosťou (m. m. I. ÚS 148/2011, III. ÚS 349/2016, I. ÚS 634/2022).

13. S ohľadom uvedené ústavný súd, vychádzajúc z § 62 zákona o ústavnom súde, aplikoval v danom prípade primerane § 161 ods. 1 a 2 CSP a konanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľa zastavil z dôvodu odpadnutia predmetu konania pred ústavným súdom. V tomto smere pritom vychádzal aj z princípu minimalizácie zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov (napr. IV. ÚS 303/04, I. ÚS 55/2011), ktorým sa vo vlastnej rozhodovacej činnosti dôsledne riadi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 19. januára 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu